

03.01.2025

SİRKÜLER: 2025/8: Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Genel Tebliğde Değişiklikler Yapıldı

03.07.2003 tarihli ve 4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanunun 20 nci maddesinde, “Gelirlerinin en az üçte ikisini nevi itibarıyla genel, katma ve özel bütçeli idarelerin bütçeleri içinde yer alan bir hizmetin veya hizmetlerin yerine getirilmesini amaç edinmek üzere kurulan vakıflara, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınabilir” hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenlemeye ilişkin olarak vakıflara vergi muafiyeti tanınmasının şartları, vergi muafiyeti tanınan vakıfların yerine getireceği yükümlülükler ve vergi muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No:1)’de belirlenmiştir.

28 Aralık 2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 6) ile bazı usul ve esaslarda değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklikler aşağıdaki gibidir:

1- Gelirin Harcanma Şeklinde Yapılan Değişiklikler

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından mücbir sebep hali ilan edilmiş olan yerlerde vakıflar tarafından yapılan harcamalar amaca yönelik harcama olarak değerlendirilecektir.

Vakfın resmi senedinin amaç maddesinde yer alsa dahi, vakfın iktisadi işletmesine veya vakfın iştirak ettiği veya edeceği ticari şirketlere aktarılan kaynaklar ile mal varlığını artırmaya yönelik gayrimenkul alımları, gelir getirici özellik taşıyan bile kamu yükünü azaltıcı etkisi olmadığından, amaca yönelik harcama olarak değerlendirilmeyecektir.

2- Münhasıran Devlet Üniversitelerinin Faaliyetlerinin Devam Ettirilmesi ve Desteklenmesi Amacıyla Kurulan Vakıfların Durumuna İlişkin Değişiklikler

Tebliğin 2 nci maddesi ile “1.8. Münhasıran devlet üniversitelerinin faaliyetlerinin devam ettirilmesi ve desteklenmesi amacıyla kurulan vakıfların durumu” başlıklı bölümü başlığı ile birlikte yürürlükten kaldırılmış, 5’inci maddesi ile “3.3. Münhasıran devlet üniversitelerinin faaliyetlerinin devam ettirilmesi ve desteklenmesi amacıyla kurulan ve fiilen bu çerçevede faaliyette bulunan vakıfların durumu” bölümü eklenmiştir.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 56 ncı maddesi kapsamındaki vakıfların münhasıran devlet üniversitelerinin faaliyetlerinin devam ettirilmesi ve desteklenmesi amacıyla kurulması, yıllık brüt gelirlerinin en az dörtte üçünün bu amaca yönelik harcanması gerekmektedir. Değişiklik kapsamında, söz konusu *üniversitelerin fiziki, teknik ve sosyokültürel imkânlarının geliştirilmesine yönelik yapılacak harcamalar, üniversitede görevli eğitim görevlileri ile üniversite öğrencilerine yapılacak harcamalar* üniversite faaliyetinin devam ettirilmesi ve desteklenmesine uygun harcama kabul edilecektir.

3- Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıfların Yükümlülükleri Konusunda Yapılan Değişiklikler

Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıfların Yükümlülükleri arasında Tebliğin “Vakfın Faaliyet Konusu”, “Defter Tutma”, “Mal Varlığı” ve “Gelirinin Harcanma Şekli”ne ilişkin düzenlemelerinin de olduğu tebliğe ilave edilmiştir.

4- Yeminli Mali Müşavirce Düzenlenmiş Tasdik Raporuna İlişkin Değişiklikler

Tebliğin "3.2. Gönderilecek mali tablolar ve raporlar" başlıklı bölümüne "*Yeminli mali müşavirce düzenlenmiş tasdik raporunda vergi muafiyeti tanınan vakıfların yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği ayrıntılı olarak değerlendirilerek tespit edilir.*" cümlesi eklenmiştir.

5- Vakıfların Fon Oluşturması Konusunda Yapılan Değişiklikler

Vergi muafiyeti tanınan vakıfların, yıllık gelirlerinin en az üçte ikisini elde edildiği yıl içinde amaçlarına harcamaları esastır.

Münhasıran devlet üniversitelerinin faaliyetlerinin devam ettirilmesi ve desteklenmesi amacıyla kurulan vakıflarda 2547 sayılı Kanununun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan şartların sağlanması açısından yıllık brüt gelirin en az dörtte üçünün elde edildiği yıl içinde amaçlara harcanması gerektiği tabiidir. Elde edildiği yıl içinde amaçlara harcanması gerektiği halde vakıf yönetiminin iradesi dışında harcanamayan gelirler, sonraki yılın tahmini bütçesine konular ve bu miktardan yönetim ve idame giderleri ile ihtiyata ve vakıf malvarlığını artırıcı yatırımlara pay ayrılmadan, tamamı o yıl içinde vakfın amaçlarına harcanır.

Bu durumun geçerli bir nedene dayanmaksızın süreklilik göstermesi (üst üste iki yıl gibi) vergi muafiyeti şartlarının ihlali anlamına gelir. Ancak, sözü edilen gelir fazlaları, vakıf resmi senedinde yazılı sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırma faaliyetleriyle ilgili amaçların gerçekleştirilmesine yönelik yatırımlar için üç yıl süre ile bir fon hesabında tutulabilmektedir.

Bunun için ilgili vakıfça, yatırıma ilişkin yönetim kurulu kararıyla yatırım projesinin ana hatlarını (maliyetini, finansman kaynaklarını, gerçekleştirme süresini vb.) içeren bir yazı ile Hazine ve Maliye Bakanlığına başvurularak izin alınması gerekmektedir.

Bu suretle finansmanı için fon oluşturulmasına izin alınan yatırımın üç yıllık süre içinde tamamlanamaması halinde, gecikme gerekçeleri Bakanlıkça uygun görülürse sözü edilen süre iki yıl daha uzatılabilmektedir.

Yapılan değişiklikle vakfın mevcut mal varlığından ve bağışlardan elde edilen, süreklilik arz eden ve vakıf amaçları için kullanılan mutad gelirleri haricinde arizi olarak, son iki yıllık mutad gelir tutar ortalamasının yüzde ellisini aşacak şekilde, bir gelir elde edilmesi halinde, bu gelirin elde edildiği yılda özel bir hesapta izlenmesi ve beş yıl içinde vakfın amaçları doğrultusunda harcanması veya gelir getirici mal varlığını arttırmaya yönelik gayrimenkul ve iştirak hissesi alımında kullanılması ya da iktisadi işletmeye sermaye konulmasının mümkün olduğu belirtilmiştir.

Özel hesapta takip edilen söz konusu gelirler ve nemaları; vakıf amaçlarına yönelik harcanıldığında, harcanan kısım, ilgili yılda gelir hesaplarına dahil edilecek, gelir getirici mal varlığını arttırmaya yönelik gayrimenkul ve iştirak hissesi alımında kullanıldığı ya da iktisadi işletmeye sermaye konulduğu durumlarda ise amaca yönelik harcama oranının tespitinde gelir olarak dikkate alınmayacaktır.